

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การเข้าร่วมแรงงานสตรีในอุตสาหกรรมโรงแรม :
ศึกษาเฉพาะกรณีของจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางสาวเบญจวรรณ บุญใจเพชร

วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตร์มหภาค สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2529

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมแรงงานสตรีในอุตสาหกรรมโรงแรม โดยเปรียบเทียบระหว่างแรงงานสตรีโสดและสตรีสมรส นอกจากนี้ ได้ศึกษาถึงสภาพการทำงาน สวัสดิการ ตลอดจนทัศนคติของสตรีเกี่ยวกับการทำงานในโรงแรม โดยการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างแรงงานสตรีโสดและแรงงานสตรีที่สมรสที่ทำงานในโรงแรมชั้นหนึ่งและโรงแรมชั้นสอง

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้จากการสัมภาษณ์พนักงานสตรีในโรงแรมต่าง ๆ ของจังหวัดเชียงใหม่ เฉพาะโรงแรมชั้นหนึ่งและชั้นสอง การสุ่มตัวอย่าง ได้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ ได้สตรีตัวอย่างทั้งสิ้น 378 คน จำแนกเป็นสตรีโสด 178 คน และสตรีสมรส 200 คน

ผลการศึกษาลักษณะทั่วไปของแรงงานสตรีตัวอย่างในอุตสาหกรรมโรงแรม พบว่าระดับอายุเฉลี่ยของสตรีที่ทำงานโรงแรมเท่ากับ 28 ปี โดยที่สตรีโสดส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่าสตรีสมรส กล่าวคือ สตรีโสดมีอายุเฉลี่ย 24 ปี ส่วนสตรีสมรสมีอายุเฉลี่ย 32 ปี ส่วนการศึกษาของสตรีโสดและสตรีสมรสส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับเดียวกันคือ ระดับมัธยมศึกษาหรืออาชีวศึกษา สำหรับขนาดของครอบครัวนั้น สตรีโสดมาจากครอบครัวที่มีขนาดใหญ่กว่าครอบครัวของสตรีสมรส นอกจากนี้ในครอบครัวของสตรีโสดยังมีจำนวนสมาชิกช่วยหารายได้ให้แก่ครอบครัวมากกว่าครอบครัวของกลุ่มสตรีสมรส ในด้านการมีบุตร สตรีสมรสส่วนใหญ่มีบุตรที่เป็นภาระต้องดูแล

ทางด้านโครงสร้างรายได้ พบว่า รายได้ของแรงงานสตรีโดยเฉลี่ยเท่ากับ 28,273.45 บาทต่อปี โดยที่สตรีโสดมีรายได้เฉลี่ย 26,893.01 บาทต่อปี และสตรีสมรส

มีรายได้เฉลี่ย 29,502.04 บาทต่อปี สำหรับรายได้นั้น พบว่า รายได้รวมของสตรีโสดและสตรีสมรสมีความแตกต่างกัน โดยที่รายได้รวมเฉลี่ยของครอบครัวสตรีโสดเท่ากับ 114,677.25 บาทต่อปี ขณะที่รายได้รวมเฉลี่ยของครอบครัวสตรีสมรสเท่ากับ 84,521.27 บาทต่อปี

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมแรงงานสตรีในอุตสาหกรรมโรงแรม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยพบ พบว่า อายุของสตรี จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้ รายได้ของสมาชิกอื่นในครอบครัว ระดับการศึกษา จำนวนบุตรที่เป็นภาระ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมแรงงานของสตรีในอุตสาหกรรมโรงแรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับสตรีโสดนั้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมแรงงานในอุตสาหกรรมโรงแรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ระดับอายุ จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้ และรายได้ของสมาชิกอื่นในครอบครัว โดยที่การเข้าร่วมแรงงานของสตรีโสดในอุตสาหกรรมโรงแรม จะมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับระดับอายุ และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้ และรายได้ของสมาชิกอื่นในครอบครัว สำหรับสตรีสมรสนั้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมแรงงานในอุตสาหกรรมโรงแรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ อายุของสตรี การศึกษาของสตรี จำนวนบุตรที่เป็นภาระ และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้ โดยที่การเข้าร่วมแรงงานของสตรีสมรสในอุตสาหกรรมโรงแรมจะมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับระดับการศึกษา และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับจำนวนบุตรที่เป็นภาระ ระดับอายุ และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้

ส่วนการศึกษาถึงสภาพการทำงาน สวัสดิการ และทัศนคติของสตรีเกี่ยวกับการทำงานในโรงแรม พบว่า โรงแรมต่าง ๆ ได้มีการปฏิบัติตามที่กฎหมายคุ้มครองแรงงานกำหนดไว้ กล่าวคือ ชั่วโมงการทำงานของแรงงานสตรีนั้น มีการทำงานกันสัปดาห์ละไม่เกินห้าสิบสี่ชั่วโมง แต่สภาพการทำงานและสวัสดิการต่าง ๆ ของแรงงานสตรีในโรงแรมชั้นสอง อยู่ในสภาพที่ต่ำกว่าโรงแรมชั้นหนึ่ง และการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของสตรีเกี่ยวกับการทำงานในโรงแรมส่วนใหญ่ เห็นว่าเป็นงานที่เหมาะสมกับสตรี แต่ก็มีพนักงานเป็นจำนวนมากมีความคิดที่จะเปลี่ยนงาน โดยให้เหตุผลว่า การทำงานในโรงแรมไม่มั่นคงและมีรายได้น้อย ผลการศึกษานี้อาจนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการวางแผนพัฒนาแรงงานสตรีต่อไป ซึ่งนับวันจะมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศมากขึ้น.

Thesis Title Female Labor Force Participation in Hotel Industries :
The Case Study of Chiang Mai Province

Name Miss Benjarwan Boonjaipech

Thesis For Master of Economics
Chiang Mai University 1986

Abstract

The purpose of this study was to examine factors influencing the participation of female labor in the hotel industry by comparing married and unmarried female workers. In addition, working conditions, welfare benefits, and attitudes of these women towards working in a hotel were also examined by examining married and unmarried females working in first and second class hotels.

Data from this survey were derived from interviewing females working in various first and second class hotels in Chiang Mai province. Systemic sampling was employed for the sample of 378 women, 178 of whom were unmarried and 200 of whom were married.

It was found, upon studying the general characteristics of this sample of female laborers in hotels that the average age of the females was 28. Those married were slightly younger than those unmarried, the average of the unmarried was 32 while the average of those married was 24. As for the educational level of married and unmarried workers, the level attained was about the same, namely at the secondary or

vocational level. As for family size, the unmarried workers came from slightly larger families than did married workers. Furthermore, more family workers of households with unmarried workers earned an income than in households with married workers. In terms of having children, most married workers had children form it was necessary to care.

In terms of income structure, it was found that female hotel workers made an average of Bht 28,273.45 per year. Single workers average Bht 26,893.01 per year while married workers averaged Bht 29,502.04 per year. In terms of total family income, there were differences between families of unmarried and of married workers. Total family income of families with single workers was Bht 114,677.25 per year while total family income of families with married workers was Bht 84,521.27 per year.

This investigation of factors influencing females taking up work in the hotel industry made use of multiple regression analysis. It was found that the age of the females, number of members in the family earning an income, income of other family members, level of education, and the number of children for whom the worker was responsible in the family were statistically important factors influencing women regarding their becoming workers in hotels. Regarding single women, statistically important factors regarding their becoming hotel industry workers were age level, number of members in the family earning an income, and the income of other family members. There is single correlation between entering the industry and age level as well as reverse correlation between entering the industry and number of members in the family

earning an income and the income of other family members. Regarding married women, statistically important factors regarding their become hotel industry workers were the age of the female, the education of the female, number of children for whom the women must care, and number of members in the family earning an income. There is reverse correlation between entering the hotel industry and number of children for whom the women must care, age level and number of members in the family earning an income.

Regarding the investigation of working conditions, welfare benefits, and the women's attitudes towards hotel work, it was found that in hotels operating within the confines of the law, hotel officials stated that their female workers did not work more than 54 hours per week. However, the working conditions and welfare benefits of female laborers in second class hotels was less than those in first class hotels. The study of the women's attitudes towards hotel work found that most believed it was work fitting for women. Nonetheless, there are quite a few women who are considering changing jobs. The reason they give for this is that hotel work is insecure and yields low pay. This finding could be used to benefit in planning labor development for the future which will then make its role more important in future national development.

คำขอบคุณ

การทำวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตนี้ ได้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ลือชัย จุลาสัย ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศศิเพ็ญ พวงสายใจ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำในการศึกษา ค้นคว้า เรียบเรียง และตรวจแก้ไข อาจารย์ ดร. สังคม สุวรรณรัตน์ ที่ได้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้จัดการทั่วไป และผู้จัดการฝ่ายบุคคลของโรงแรมต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ เจาหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร และสาขาจังหวัดเชียงใหม่ เจาหน้าที่กองกำกับการตำรวจภูธรและเจาหน้าที่กรมแรงงาน จังหวัดเชียงใหม่ นอกจากนี้ยังมีอีกหลายท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ซึ่งไม่ได้ระบุนามในที่นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณธิดา หิริวิริยะกุล เจาหน้าที่สำนักบริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล คุณเจตนา อภินันท์ เลขานุการคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ ที่ช่วยเหลือในการจัดพิมพ์ จึ่งใครขอถือโอกาสนี้แสดงความขอบคุณท่านทั้งหลายไว้ด้วยเช่นกัน

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทนักศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ซึ่งมีส่วนช่วยให้การทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงตามที่ตั้งมุ่งหวังไว้

ท้ายสุดนี้ ใครขอขอบคุณพนักงานสตรีของโรงแรมต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี จนทำให้การทำวิทยานิพนธ์บรรลุผลสำเร็จได้ในที่สุด

เบ็ญจวรรณ บุญใจเพชร

กุมภาพันธ์ 2529